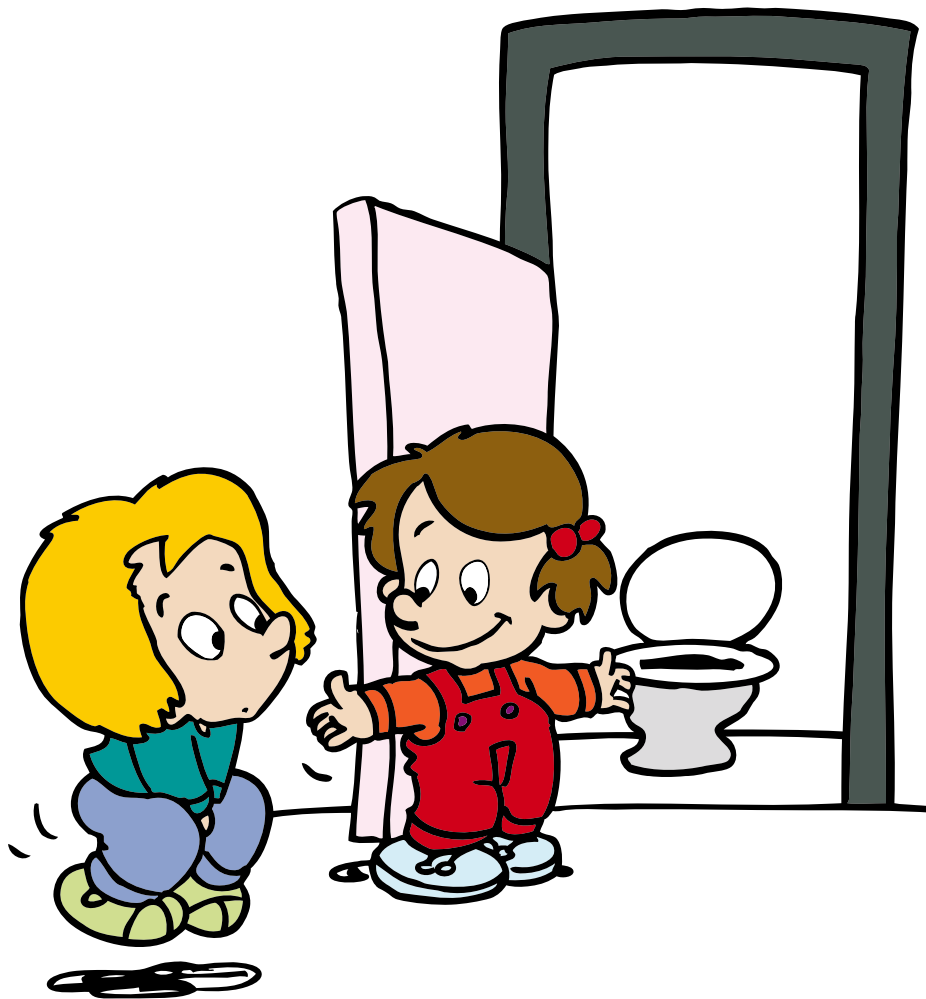

Rekening houden met anderen

Rekening houden met anderen

Benodigheden: Geen.

Leg de kinderen de volgende situaties voor.

Vraag hoe de kinderen zouden reageren.

- *Sonja heeft overal gezocht om haar gum. Het is een groot stuk met een pony erop. Sonja heeft het gekregen van Sinterklaas. Ze kan het nergens vinden. Juf heeft gezegd dat ze straks bij het buitenspelen maar even verder moet zoeken. Vandaag gaan de kinderen weer mooie figuren maken met potlood. Sonja maakt een klein foutje en wil het uitgummen. Wat doe jij?*
- *Mendez is jarig. Alle meesters en juffen wil hij een lekkere reep chocola geven. Maar er is vandaag ook een extra juf op school. Juf en Mendez tellen de repen. Er is één te weinig. Wat doet juf?*
- *Misja trakteert op kaas en worst. Jij zit bijna achteraan in de kring. Naast jou zitten Mohammed en Barend. Op de schaal liggen nog twee stukjes worst en één stukje kaas. Je weet dat Mohammed van zijn ouders geen worst mag eten. Wat doe je?*
- *Juf zegt dat alle kinderen wat mogen vertellen. Jij begint te vertellen hoe leuk je gisteren hebt gespeeld met Louis. Louis wil natuurlijk ook iets vertellen over het spelen. Dat weet je best. Wat doe je?*

Vraag de kinderen wat je zo nu en dan moet doen.

Bijvoorbeeld:

- Jezelf op de tweede plaats zetten.
- Jezelf minder belangrijk vinden.
- Rekening houden met de ander.
- Lief zijn voor de ander.
- Jezelf wegcijferen.
- De ander helpen.

Bedenk deze week nog een paar situaties waarin je rekening hoort te houden met de ander. Nog beter zijn de levensechte situaties die we deze week tegenkomen.

Maak vooral gebruik van situaties waarin de jonge kinderen al op positieve wijze rekening houden met een ander. Benoem die situaties.

Bijvoorbeeld:

- Het kind, wat erg nodig naar de wc moet, voor laten gaan.
- De jongste kinderen ook even op de stuurkar laten.
- Een huilend kind troosten.

Met twee woorden spreken

Met twee woorden spreken

Benodigdheden: Geen.

Lees het volgende verhaaltje.

Juf vraagt: “Van wie is deze tekening?”

Trea roept: “Ik”.

“Staat je naam erop, Trea?”, zegt Juf.

Trea verstaat het niet goed en zegt: “Hè?”

Juf zegt nog eens: “Staat je naam op de tekening, Trea?”

“Nee”, zegt Trea.

De kinderen gaan naar de gang. Daar staat de moeder van Trea. Moeder zegt: “Dag Trea, hier is je jas.” “Denk je dat ik niks kan, ik weet zelf wel waar mijn jas is, domme mama”, antwoordt Trea.

Moeder zegt: “Kom je dan?”

“Jaaa, zeur niet zo”, zegt Trea.

Ze lopen naar het hek. Daar staat de moeder van Elco. “Je bent toch bijna jarig, Trea?”, vraagt ze. “Ja”, zegt Trea.

“Wat vraag je voor je verjaardag?”, zegt Elco’s moeder.

“Barbies”, is het antwoord.

Juf is er ook bij komen lopen. Ze praat met moeder. Trea hangt aan haar arm en zeurt: “Kom nou.”

Vraag de kinderen wat er aan de hand is in dit verhaaltje.

Bijvoorbeeld:

- Trea is niet zo aardig tegen haar mama.
- Trea is niet erg fatsoenlijk tegen de mama van Elco.
- Trea spreekt niet met twee woorden.

Lees het verhaaltje nog eens. Maak samen met de kinderen verbeteringen.

Bijvoorbeeld:

Juf vraagt: “Van wie is deze tekening?”

Trea roept: “Van mij, juf.”

“Staat je naam erop, Trea?”, zegt Juf.

Trea verstaat het niet goed en zegt: “Wat zegt juf, ik versta het niet?”

Juf zegt nog eens: “Staat je naam op de tekening, Trea?”

“Nee, juf, ik ben mijn naam vergeten”, zegt Trea.

De kinderen gaan naar de gang. Daar staat de moeder van Trea. Moeder zegt: “Dag Trea, hier is je jas.” “Bedankt mama, maar ik kan zelf mijn jas ook vinden. Zal ik de volgende keer zelf mijn jas zoeken?”, antwoordt Trea.

Let deze week op het spreken met twee woorden.

Iemand een hand geven en aankijken

Iemand een hand geven en aankijken

Benodigdheden: Geen.

Misschien is er toevallig iemand jarig of is er een andere reden om iemand geluk te wensen. Zo niet, benoem dan een jarige of gelukkige. Laat één van de andere kinderen het desbetreffende kind feliciteren. Laat het ook nog een paar andere kinderen doen.

Observeer de kinderen:

- Hoe wordt er een hand gegeven.
- Is er oogcontact.
- Wordt er iets bij gezegd.

De leerkracht speelt de volgende situaties uit:

- Feliciteer een kind: geef een slap handje, kijk naar de grond en mompel iets onverstaanbaars.
- Feliciteer een kind: geef een stevige hand, kijk het kind aan en spreek duidelijk een gelukwens uit.

Bespreek het rollenspel.

Wanneer geef je iemand een hand?

Bijvoorbeeld:

- Als iemand (meestal een volwassene) jou een hand geeft.
- Als je iemand niet kent. Je gaat je dan 'voorstellen' aan de ander.
- Als je thuiskomt en er is een volwassene op visite.
-

Wat doe je als je iemand een hand geeft?

Bijvoorbeeld:

- De hele hand geven.
- De ander aankijken.
- Als je iemand niet kent, noem jij je naam: "Hallo, ik heet Pieter Vermeer."
- Als je iemand wel kent, zeg je "Dag", of "Hallo", of "Goedemorgen" (-middag, -avond).

Oefen deze vaardigheid in een paar concrete situaties.

Als er een vriendje bij me thuis komt, ben ik de baas

Als er een vriendje bij me thuis komt, ben ik de baas

Benodigdheden: Geen.

Vertel het volgende verhaal.

Elva is heel blij. Vanmiddag kom Hanneke bij haar spelen. Dat vindt Elva heel mooi. Elva vindt Hanneke heel lief. Elva kan bijna niet wachten tot het half vier is. Eindelijk gaat de school uit. Elva gaat vast met haar moeder op de fiets naar huis. De moeder van Hanneke brengt haar dadelijk met de auto.

Eindelijk, daar stopt de auto van Hannekes moeder bij het hek. Zodra Hanneke binnen is, neemt Elva haar mee naar haar slaapkamer.

Elva's moeder vraagt nog: "Wil je nog wat drinken, Hanneke."

Maar Elva zegt: "Nee mama, Hanneke gaat met mij spelen! Kom Hanneke, we gaan naar boven."

Als ze op de slaapkamer van Elva zijn, zegt Elva: "We gaan schooltje spelen. Jij bent het kind en ik ben de juf. Jij moet nu een schrijflesje maken. Kijk, hier is het schrift." Hanneke zegt:

"Maar ik wil graag verkleeden."

"Nee hoor", zegt Elva: "ik ben de baas en we spelen schooltje. Schiet nu maar op met schrijven."

Terwijl Hanneke begint te schrijven, loopt Elva rond.

"Wat schrijf jij slordig, Hanneke, dat kan zo niet hoor. Overmaken," zegt Elva, "en een beetje vlug, zeg!"

Hanneke sputtert dat ze het niet leuk vindt, maar Elva kijkt heel streng. Dus Hanneke gaat maar weer schrijven.

Elva speelt met haar barbies.

Ze ziet dat Hanneke weer niet netjes schrijft en zegt: "Nou is het weer vies, ga maar even achter de deur staan."

Hanneke gaat de slaapkamer uit en Elva kamt het haar van haar barbiepop. Dan komt Hanneke weer binnen.

Ze vraagt: "Mag ik ook met de barbies?"

"Nee", zegt Elva, "we gaan met de duploblokjes."

Elva zet de kist met duplostenen in het midden van de kamer. Hanneke mag alleen maar blauwe blokjes. De andere blokjes moet Elva.

Plotseling rollen er tranen over de wangen van Hanneke.

Vraag de kinderen wat er aan de hand is.

Wat gaat er mis?

Wat is hier de vergissing?

Bijvoorbeeld:

- Elva speelt de baas.
- Elva vraagt niet aan Hanneke wat zij graag zou willen.

- Hanneke voelt zich niet op haar gemak.
- Als je thuiskomt uit school is het fijn even met je ouders thee te drinken.

Hoe kun je wel fijn met elkaar spelen?

Bijvoorbeeld:

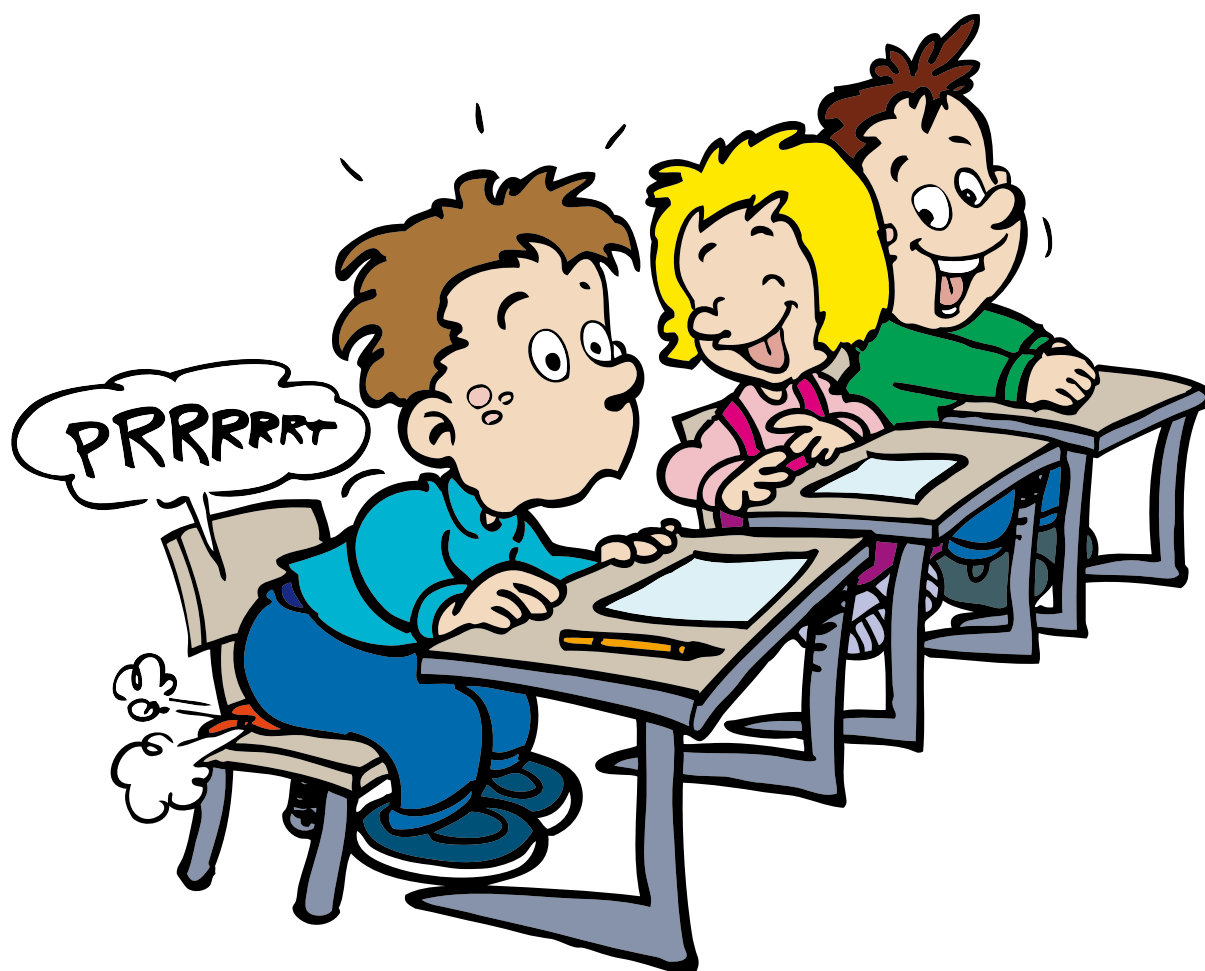
Het is niet leuk en onfatsoenlijk als je de baas speelt over een 'gast', dus:

- Overleggen over wat we gaan doen.
- Allebei iets bedenken en dan om de beurt een uurtje met duplo en een uurtje met de barbies.
- Eerst de ander vragen waar hij/ zij veel zin in heeft.
- Eerst de ander z'n zin geven en dan pas degene waar thuis wordt gespeeld.
-

Laat kinderen de gekozen oplossingen deze week oefenen via een rollenspelletje.

Of kom nog eens op het besprokene terug (herhaling): deze vergissing bederft regelmatig het speelplezier van kinderen.

Plagen

Plagen

Benodigdheden: Bijlage 1.
Werkblad: Dit gaat te ver.....

Vertel het volgende verhaaltje.

Wouter loopt van school naar huis. Het is tijd om te eten. Henk loopt een stukje verder. Wouter ziet dat Henk een pet op zijn hoofd heeft. Wouter rent achter Henk aan en grijpt de pet van Henks hoofd. "Geef hier", roept Henk en spurt achter Wouter aan. Snel hangt Wouter de pet in een struik. "Ik krijg je vanmiddag nog wel", roept Henk, terwijl hij zijn pet uit de struik haalt.

's Middags gaat Wouter op zijn stoel zitten. Plotseling klinkt een luide scheet. Iedereen kijkt naar Wouter. Henk moet vreselijk lachen. Op de stoel van Wouter ligt een lege scheetzak.

Bespreek het verhaaltje.

Wie heeft de scheetzak op de stoel van Wouter gelegd?

Wat doen de jongens?

Vraag de leerlingen wie er wel eens geplaagd is?

En wie plaagt er wel eens?

Waarom deed je dat?

Hoe voelt dat?

Wat is het verschil tussen plagen en pesten?

Bijvoorbeeld:

- Plagen is niet erg en hoort er bij.
- Iedereen plaagt en wordt wel eens geplaagd.
- Plagen doe je bij elkaar: de ene keer plaag jij je vriend(in), de andere keer plaagt hij (zij) jou.
- Bij plagen zijn de kinderen aan elkaar gewaagd.
- Bij plagen hoort een klein beetje pijn, maar vooral lachen.
- Plagen moet kunnen.
- Soms kan plagen te ver gaan: het is dan niet leuk meer.
- Pesten mag nooit.
- Bij pesten treiteren een paar kinderen of treitert een kind een ander kind, die om een bepaalde reden zwakker is: er is een slachtoffer.
- Bij pesten wordt iemand buitengesloten.

Laat het werkblad in tweetallen invullen en bespreek de resultaten deze week.

De kinderen kleuren het rondje bij de zinnen waarvan ze vinden dat het te ver gaat. M.a.w. wat is nog plagen en wat is pesten.

Er is ruimte op het werkblad om zelf 'plagerijen' of erger in te vullen.

Werkblad: Dit gaat te ver

1. Ilja heeft een nepdrol op de stoel van Jan gelegd.	0
2. Anoeska heeft de tas van Gerda achter een boom gezet.	0
3. Het oog van Joris moet een paar uur per dag afgeplakt worden. Er zit een lapje voor zijn rechteroog. Lien zegt dat hij eruit ziet als een zeerover.	0
4. Rudmer heeft een nepvlieg in de koffie van zijn vader gedaan.	0
5. Evelien ziet wat Ayse bij zich heeft om 's middags te eten. Ze knijpt haar neus dicht.	0
6. Op het plein is een grote plas met water. Rebekka wacht het goede moment af. Als Peter en Twan langs de plas lopen, springt Rebekka er middenin.	0
7. De rits van Jans broek staat open. Marco knijpt zijn neus dicht.	0
8. Meester deelt een briefje rond waarop staat dat alle kinderen zaterdagmorgen, 1 april op school mogen komen. Manege 'De Jolige Jumper' wil kinderen warm maken voor het ponyrijden. Je krijgt gratis les.	0
9. Er is iemand jarig. Hij trakteert op zoetigheid. Roos mag geen snoepjes want ze heeft suikerziekte. Katrien vraagt of ze aan de lijn doet.	0
10. Sander snapt iets niet tijdens de rekenles. Joris zegt dat hij oliedom is.	0
11.	0
12.	0
13.	0

Een teleurstelling uiten

Een teleurstelling uiten

Benodigdheden: Geen.

Je voelt je vreselijk rot. Je hebt gisteravond erg je best gedaan om de dicteewoorden te leren. Je hebt van alles gedaan:

- De woorden opgeschreven.
- Er drie tellen naar gekeken en toen opgeschreven.
- Het dictee door je moeder laten oplezen, terwijl jij de woordjes opschreef.
- Het dictee door je vader laten oplezen, terwijl jij de woordjes opschreef.
- Het blaadje met de woordjes de hele nacht onder je kussen gestopt.

Vanmorgen heb je het dictee op school gemaakt. Het was een zinnendictee. Het ging niet goed. Je voelde het al toen je de woordjes moest schrijven: je wist het niet meer. Moest pony nu met een Griekse 'y', of met 'ie'? Vanmiddag had juf het werk nagekeken. Je had een drie. De meeste fouten zaten in de woordjes die je niet kon leren. Je bent diep teleurgesteld. Eigenlijk wil je er met juf over praten, maar hoe?

Vraag de kinderen om advies. Hoe vertel je juf over je teleurstelling?

Bijvoorbeeld:

- Vragen: "Juf heeft u even tijd?"
- Je gevoelens noemen: "Juf, ik voel me rot, teleurgesteld, ik kan wel huilen,"
- De reden noemen: "Ik heb erg mijn best gedaan op het dictee."
- Eventueel een oplossing noemen of vragen: "Is er nog wat aan te doen?" of "Mag ik het nog eens proberen?" of "Kunnen we niet alleen de woorden rekenen?"

Oefen het teleurstelling uiten in de volgende situaties.

Gebruik daarbij de drieslag:

- Gevoelens uiten.
- Reden voor de teleurstelling noemen.
- Zoeken naar oplossingen.

Situaties:

- Je vader zou stoppen met roken. Maar hij heeft het nauwelijks geprobeerd. Je bent teleurgesteld in je vader.
- Je moet een werkstukje maken over visotters. Je zus zou iets voor je opzoeken op internet. Maar steeds heeft ze iets anders. Of ze zegt dat jij je zelf maar moet redden. Dat doe je dan ook. Je krijgt een onvoldoende voor je werkstuk. Er stond te weinig informatie in het werkstuk. Dat heb je onder anderen te danken aan je zus.
- Je moeder is niet opgewekt. Ze zegt weinig. Jullie zouden haar helpen met de afwas. Ook zouden jullie boodschappen doen. Maar, nee, jullie zitten voor de tv.
- Je had erop gerekend uitgenodigd te worden op het verjaardagsfeestje van je vriendin. Vorige week hadden jullie een meningsverschil, maar dat was uitgepraat. Nu krijgt iedereen een uitnodiging, maar jij niet.
- Je had graag een andere rol gehad tijdens het toneelstuk.

Moet je altijd je teleurstelling uiten?

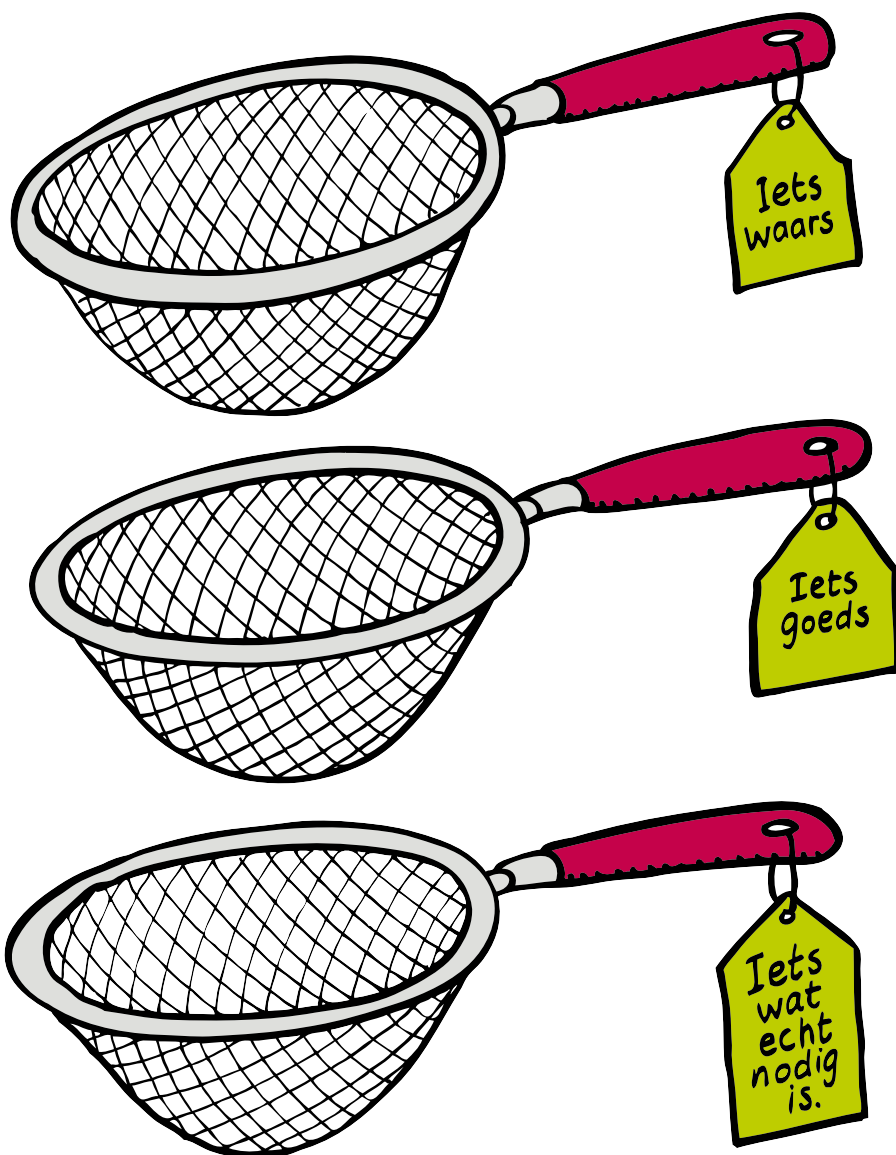
Bijvoorbeeld:

Nee, je moet ook iets kunnen accepteren.

Is er echter sprake van sterke gevoelens van teleurstelling, dan is het goed dat de ander dat weet. Hij is dan op de hoogte van je gevoelens, kan erop inspelen en er mogelijk rekening mee houden.

Het uiten van teleurstellingen betekent per definitie **niet** dat er dan een oplossing of wending ten voordele zal (moeten) komen!

Roddelen

Roddelen

Benodigdheden: Geen.

Leg de kinderen de volgende situatie voor.

Je vader en moeder zijn al naar hun werk. Terwijl je de voordeur van je woonhuis achter je dichttrekt om naar school te gaan, zie je de politiebussen staan. De auto staat voor het huis van de overburen. Je ziet in de woonkamer een agent staan. Je weet dat Ahmed en Cindy met hun ouders in het huis wonen. Ahmed en Cindy zijn nog klein en zitten nog niet op school. De voordeur gaat open en de moeder van Ahmed en Cindy komt naar buiten samen met twee agenten. Ze moet in het busje stappen. Het busje rijdt weg. Je ziet nog net dat Ahmeds moeder huult. Buurman Sjoerd staat ook te kijken.

“Winkeldiefstal”, zegt buurman Sjoerd.

Een beetje in de war kom je op school. Wat doe je? Wat vertel je?

Wat vertel je op school?

Heeft buurman Sjoerd gelijk?

Als je de mening van buurman Sjoerd op school vertelt, wat gebeurt er dan?

Bijvoorbeeld:

- Je weet niet of de winkeldiefstal waar is en je gaat dan iets vertellen wat misschien niet waar is.
- Je gaat niet iets goeds over de overburen vertellen.
- Je verhaal is niet nodig.
- Om te voorkomen dat het verhaal door je hoofd blijft spoken, wil je er misschien wel even met iemand over praten, bv. met je ouders. Bel dan even zonder dat anderen er iets van horen.
- Als je anderen gaat vertellen wat je gezien hebt en je voegt daaraan toe dat het winkeldiefstal is, loop je de kans dat je roddelt.
-

Spiegel deze gebeurtenis aan het volgende verhaal.

Socrates, de Griekse wijsgeer, liep door de straten van Athene.

Plotseling kwam er een man opgewonden naar hem toe en zei: “Socrates, nu moet je opletten, ik moet je iets vertellen over je vriend die”

“Ho, ho”, zei Socrates, “heb je alles wat je wilt gaan vertellen over de ander wel gezeefd door de drie zeven?”

De man keek verbaasd.

“Drie zeven, wat bedoel je, Socrates?”

‘Nou, laten we dat dan eerst doen, voor je iets gaat vertellen over de ander’, stelde Socrates voor. “Weet je zeker dat het waar is wat je gaat vertellen over de ander?”, vroeg Socrates.

“Nou, nee, niet helemaal, ik hoorde iemand erover praten.”

“Dan denk ik niet dat je verhaal door de zeef van de waarheid gaat, maar goed laten we de zeef van het goede proberen. Wil je iets goeds of iets fijns over de ander vertellen?”

Aarzelend antwoordde de man: “Nou nee, eigenlijk niet, integendeel.”

‘Hm, hm’, sprak de oude geleerde, “laat ons dan de derde zeef proberen, de zeef van de noodzakelijkheid. Is het echt nodig om het verhaal te vertellen wat je zo opwindt?”

“Nou, nee, eigenlijk is het niet noodzakelijk”, zei de man.

“Laat dan maar”, sprak Socrates, “als wat je wilt vertellen niet waar is, niet goed is en niet nodig is, val er dan anderen niet mee lastig.”

Zeef deze week de volgende situaties door de drie zeven.

In de situaties gaat het over anderen.

Je kunt er anderen bv. ouders, klasgenoten, buurkinderen over vertellen.

De vraag is of dat kwaad kan.

- Een collega van je vader is met drank op achter het stuur gepakt.
- Je jongere broer heeft zijn zwemdiploma gehaald.
- Een klasgenoot zit in de klas voortdurend te giechelen waardoor ze andere kinderen afleidt.
- De moeder van Jeanet ziet er onverzorgd uit.
- De nieuwe vriend van je vriendins moeder heeft in de gevangenis gezeten.
- Frans is dyslectisch en heeft gisteren weer een slecht cijfer voor zijn dictee gehaald.
- Je tante is verslaafd aan chatten.

Meisjes zijn anders dan jongens

Meisjes zijn anders dan jongens

Benodigdheden: Bijlage 21.
Werkblad: Meisjes zijn anders dan jongens.

Geef alle kinderen het werkblad 'Meisjes zijn anders dan jongens'.
Laat hen dat individueel invullen.
Vervolgens bespreken ze het werkblad in tweetallen.

Bespreek het werkblad plenair.

Bepaal eerst de scores. Zet de nummers 1 tot en met 13 onder elkaar op het bord en maak twee kolommen. Boven de ene kolom staat Els en boven de andere Rob. U krijgt dan bv. onderstaande verdeling:

	Els	Rob
No. 1	4 x	18 x
No. 2	14 x	8 x
No. 3	20 x	2 x
Enz.		

Bespreek (in de loop van de week) de keuzes van de kinderen. Daarbij zijn twee werkwijzen denkbaar:

- Alle antwoorden bespreken, waarbij u steeds de argumenten voor de keuzes wilt horen.
- U licht er enkele interessante nummers uit, bv. nummers waarbij Els en Rob sterk van elkaar verschillende scores hebben of nummers waarbij Els en Rob ongeveer gelijke scores hebben.

Vraag de kinderen waarom ze voor een bepaalde naam hebben gekozen.

Bijvoorbeeld:

Over het algemeen wordt nog vrij vaak gedacht dat jongens:

- zware karweitjes moeten doen;
- stoer zijn en nooit bang zijn;
- vaak onvoorzichtiger zijn;
- vaak rommel maken en het niet opruimen;
- de leiding hebben;
- egoïstischer zijn;
- meer durven te zeggen tegen ouders en leerkrachten;
- met auto's en lego spelen;
- enz.

Meisjes zouden meer aan andere mensen en kinderen denken, zorgzamer zijn, banger en minder sterk zijn, voorzichtiger zijn, vriendelijker, ze zorgen dat dingen netter blijven, ze gedragen zich meer aangepast en spelen vooral met poppen.

Het is van belang om m.b.v. deze kaart deze vergissingen bespreekbaar te maken. Verhelderend kan het zijn om typische mannen- en/ of vrouwenberoepen te noemen: die zijn er bijna niet!